

ඩමියන් ලෙස දක්වා ඇත. එහි සාචදා වූ ප්‍රතිපත්ති අසේවිතබු ධම් ලෙස විස්තර කෙරේ. අසේවිතබු ධමියන් ජේවිතය කළහොත් කුසලා ධම්ම. පරිහායන්හි අකුසලා ධම්ම අහිවඩ්තනි ...” මෙහි කීයන සේවිතබු ධමියන් යනුවෙන් විශේෂ යම්ක් හඳුන්වනු නො ලැබේ. ත සේවිතබු ධමියන්ගේ විරතියක් පමණක් එහි දී අපේක්ෂිත ය. බොඳ්ධ සීල සමාධානය ද මෙසේම ය. වේරමණි සමාදියාම් (වැලකීමක් සමාදන්වෙමි) යන්නෙන් වැරදි කිරීමෙන් වැලකීම සීල සමාධානයකි. මෙම වැලකීම තුළ කිරීමක් ද ඇතුළත් ය. නිදුසුනක් ලෙස පාණාතිපාතා පටවිරනා යන්නෙන් වැලකීමක් කියවෙතන් උර්ධියාපනෙනා සඩා පාණුහනෙසු හිතානුකම් විහරති යන්නෙන් කිරීමක් කියවේ.) කුසල යන්නෙන්ද මෙසේ විශේෂ අභින් යමක් කිරීමට නොව අකුසල ගණයට අයත්වන දේ නො කර සිටීම ගැනේ. ආයුෂී පදාරථය සඳහා යෝගා පසුබිමක් කුනෙනුයේ එවිටයි. සීල සමාධානයන් කුසලයන් බොහෝ විට විරති සමාධානයක් වනුයේ එසේ ය.

ප්‍රාග් බොඳ්ධ ස්වර්ග සංකල්පයේ ආරම්භයට සඳවාර පසුබිමක් තිබේද?

කථිකාවාරය මැද්වවිවියේ ධම්මපොති හිමි

වෛදික යුගයේ ස්වර්ගය සම්බන්ධ පැහැදිලි අදහස් දෙකක් විද්‍යාමාන වේ.

I ස්වර්ගය ස්වභාව ධර්මය ඇපුරින් නිරමාණය කර ගත්තකි.

II ස්වර්ගය පින්ෂ්ල වශයෙන් මරණීන් මතු යා හැකි සැපවත් ලෝකයකි. සඳවාරය හා සම්බන්ධ වන්නේ මෙහි දෙවන අදහසයි.

එනම් මෙලොව යහපත් ක්‍රියාවත්හි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් යා හැකි ලෝකයකි යන්න සි. මේ අදහස වෛදික ආරයයන් තුළ ඇතිවත්තට ඇත්තේ පරලොව පිළිබඳ හැඟීම ඔවුන් තුළ පහළ වන්නේ සාග් වේද යුගයේ අවසාන හාගයේ පමණ බව විවාරක මතයකි.¹ මෙහි දී ඔවුන්ගේ අවධානයට ලක්වී ඇති සාධකය වන්නේ පින්ෂ්ල විපාක හා පුනරුත්පත්තිය සඳහන් තන්තු පායය² අන්තර්ගත වන සාග් වේදයේ දහ වන (10) මණ්ඩලය එහි සෙසු කොටස් වලට වඩා පසු කාලීන වශයෙන් පිළිගැනීම සි.³ ලෝකය පිළිබඳ ඉතාමත් ම ප්‍රාථමික වර්ගීකරණය විය යුත්තේ මෙලොව හා පරලොව වශයෙන් ද්වීත්ව වන බව තවත් එක් විවාරක මතයකි.⁴ එහිදී පරලොව පිහිටියේ

1 සාග් වේද පුද්ධය පි.24 - ගණපාල සේනාධිර - පෙරමුණුමුදුණලය - 1954

2. සාග් 14.8. - සාග් වේද සංහිතා - හරිවාවාරයනුමා මාසය තගරය - 1940

සංග්‍රහීතය පිතාහි: සංයමීන්ශ්වා - පුරුණ්න පරමෝච්ච්‍රාමන් පිතාවා යාචදා. පුනරුස්තමේහි - සංග්‍රහීතය තනවා යුවරුවා

3 A. Vedic Reader for students "Introduction" - pxvi by Macdonell Englatnd - 1957 (oxford univesity press)

4 Eencyclopaedia of Buddhism P.421, vol.v "Heaven and Hell" by C.Witanachchi - Colombo 1992.

8. පානේගම සඳාණාරාම හිමි.
BA, (London) MA, PhD (India)
 සිංහප්ලුරුවේ බොද්ධ හා පාලි විශ්වවිද්‍යාල පීඩයෙහි අධිපති.
9. පොලෝපිටියේ සඳාණරංශ හිමි.
BA, (Sri Lanka)
 අනුරාධපුර හිකුත් විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි බොද්ධ අධ්‍යයනාංශයෙහි අංශාධිපති.
10. පානේගම කුදාණ්ඩයර හිමි.
BA, Mphil (Sri Lanka)
 අනුරාධපුර හිකුත් විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි බොද්ධ අධ්‍යයනාංශයෙහි කළීකාවායී.
11. තිලක් කාර්යවසම්
BA, (Sri Lanka) PhD (Lancaster)
 කුලීකිය විශ්වවිද්‍යාලයේය පාලි හා බොද්ධ අධ්‍යයන පෘෂ්ඨාත් උපාධි ආයතනයෙහි අධ්‍යක්ෂ.
- 12.. ඉදුරාගාරේ ධම්මරනන හිමි.
BA, MA, (Sri Lanka)
 කුලීකිය විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි සංජ්‍යාත අධ්‍යයනාංශයෙහි කළීකාවායී.
13. මැදවවියේ ධම්මපෝති හිමි
BA, (Sri Lanka)
 කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි සිංහල අංශයෙහි සහාය කළීකාවායී.
14. පි. ඩී. ජේමසිර
BA, (Sri Lanka) MA, (London) PhD (Hawaii)
 පේරාදේණිය විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි මහාචාර්යී, බොද්ධ අධ්‍යයනාංශයෙහි අංශාධිපති.
15. කඩවන්ගම පියරනන හිමි.
BA, (Sri Lanka)
 අනුරාධපුර හිකුත් විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි බොද්ධ අධ්‍යයනාංශයෙහි කළීකාවායී.
16. බණ්ඩාර මැණිකේ විපේනුංග.
BA, (Sri Lanka) MA, PhD (India)
 ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි භාණා හා සංජ්‍යාතික අධ්‍යයනාංශයෙහි කළීකාවායී.
17. රංජන් කුමාර හෙට්ටීඇරවිවි.
BA, (Sri Lanka) MA (Puna)
 කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි හොරණ මණ්ඩපයෙහි කළීකාවායී.
18. ආචාර්යී කරගස්වැවේ විමලානන්ද හිමි.
BA, (Sri Lanka) MA, PhD (Benares)
 අනුරාධපුර හිකුත් විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි භාණා අධ්‍යයනාංශයෙහි අංශාධිපති.
19. කේ. එස්. විරසේන.
BA, (Sri Lanka)
 ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි පාලි හා බොද්ධ අධ්‍යයනාංශයෙහි කළීකාවායී.
20. අපරික්කේ සුමංගල හිමි.
BA, (Sri Lanka)
 අනුරාධපුර හිකුත් විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි සමාජීය විද්‍යා හා තුලනාත්මක අධ්‍යයනාංශයෙහි අංශාධිපති.
21. ශෙනර් විරසිංහ
BA, PhD (London)
 කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි අධ්‍යාපන විද්‍යා අධ්‍යයනාංශයෙහි හිටපු මහාචාර්යී.

8. පානේගම කදාණාරාම හිමි.
BA, (London) MA, PhD (India)
 සිංහල්පුරුවේ බොද්ධ හා පාලී විශ්වවිද්‍යාල ජීවයෙහි අධිපති.
9. පොල්පිටියේ කදාණරංශ හිමි.
BA, (Sri Lanka)
 අනුරාධපුර හිකුත් විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි බොද්ධ අධ්‍යයනාංශයෙහි අංශාධිපති.
10. පානේගම කදාණීස්යර හිමි.
BA, Mphil (Sri Lanka)
 අනුරාධපුර හිකුත් විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි බොද්ධ අධ්‍යයනාංශයෙහි කළීකාවායී.
11. නිලක් කාර්යවසම්
BA, (Sri Lanka) PhD (Lancaster)
 කුලීකිය විශ්වවිද්‍යාලයීය පාලී හා බොද්ධ අධ්‍යත්මක ප්‍රජාත් උපාධී ආයතනයෙහි අධ්‍යක්ෂ.
- 12.. ඉදුරාගාරේ ධම්මරනන හිමි.
BA, MA, (Sri Lanka)
 කුලීකිය විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි සංස්කෘත අධ්‍යයනාංශයෙහි කළීකාවායී.
13. මැදුවවිශේෂ ධම්මුනෝති හිමි
BA, (Sri Lanka)
 කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි සිංහල අංශයෙහි සහාය කළීකාවායී.
14. ප්‍ර. ඩී. පේමසිර
BA, (Sri Lanka) MA, (London) PhD (Hawaii)
 පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි මහාචාර්යී, බොද්ධ අධ්‍යයනාංශයෙහි අංශාධිපති.
15. කබවත්ගම පියරතන හිමි.
BA, (Sri Lanka)
 අනුරාධපුර හිකුත් විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි බොද්ධ අධ්‍යයනාංශයෙහි කළීකාවායී.
16. බණ්ඩාර මැණිකේ විපේශ්‍යාග.
BA, (Sri Lanka) MA, PhD (India)
 ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි හාජා හා සංස්කෘතික අධ්‍යයනාංශයෙහි කළීකාවායී.
17. රංජන් කුමාර හෙට්ටිආරව්‍යි.
BA, (Sri Lanka) MA (Puna)
 කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි හොරණ මණ්ඩපයෙහි කළීකාවායී.
18. ආචාර්යී කරගස්වැවේ විමලාතනද හිමි.
BA, (Sri Lanka) MA, PhD (Benares)
 අනුරාධපුර හිකුත් විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි හාජා අධ්‍යයනාංශයෙහි අංශාධිපති.
19. කේ. එම්. විරසේන.
BA, (Sri Lanka)
 ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි පාලී හා බොද්ධ අධ්‍යයනාංශයෙහි කළීකාවායී.
20. අපරික්කේ යුම්ගල හිමි.
BA, (Sri Lanka)
 අනුරාධපුර හිකුත් විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි සමාජීය විද්‍යා හා තුලනාත්මක අධ්‍යයනාංශයෙහි අංශාධිපති.
21. හෙන්රි විරසිංහ
BA, PhD (London)
 කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි අධ්‍යාපන විද්‍යා අධ්‍යයනාංශයෙහි හිටපු මහාචාර්යී.

යම්යන් ලෙස දක්වා ඇත. එහි සාචදා වූ ප්‍රතිපත්ති අසේවිතබු ධම් ලෙස විස්තර කෙරේ. අසේවිතබු ධම්යන් සේවනය කළහොත් කුසලා ධම්ම. පරිහායන් අකුසලා ධම්මා අහිවඩනති ... මෙහි කීයන සේවිතබු ධම්යන් යනුවෙන් විශේෂ යමක් හඳුන්වනු නො ලැබේ. න සේවිතබු ධම්යන්ගේ විරතියක් පමණක් එහි දී අපේක්ෂිත ය. බෞද්ධ සිල සමාධානය ද මෙසේම ය. වේරමණි සමාධියාම් (වැළකීමක් සමාදන්වම්) යන්නෙන් වැරදි කිරීමෙන් වැළකීම සිල සමාධානයකි. මෙම වැළකීම තුළ කිරීමක් ද ඇතුළත් ය. තිද්‍යුතක් ලෙස පාණාතිපාතා පටිවිරතා යන්නෙන් වැළකීමක් කියවෙනත් ලජ්ඛිදායාපනෙනා සඩා පාණුහුතෙසු හිතානුකම් විහරනි යන්නෙන් කිරීමක් කියවේ.) කුසල යන්නෙන්ද මෙසේ විශේෂ අභිත් යමක් කිරීමට නොව අකුසල ගණයට අයත්වන දේ නො කර සිටීම ගැනේ. ආය්දී පදාරථය සඳහා යෝගා පසුව්මක් තුනෙනුයේ එවිටයි. සිල සමාධානයන් කුසලයන් බොහෝ විට විරති සමාධානයක් වනුයේ එසේ ය.

පාඨ බොද්ධ ස්වර්ග සංකල්පයේ ආරම්භයට සද්ධාර පසුව්මක් තිබේද?

කථිකාවාරය මැදුවවිවියේ ධම්මයෙන් හිමි

වෙදික යුගයේ ස්වර්ගය සම්බන්ධ පැහැදිලි අදහස් දෙකක් විද්‍යාමාන වේ.

- I ස්වර්ගය ස්වභාව ධරමය ඇපුරින් නිර්මාණය කර ගත්තකි.
- II ස්වර්ගය පින්ෂ්ල වශයෙන් මරණින් මතු යා හැකි සැපවත් ලෝකයකි. සද්ධාරය හා සම්බන්ධ වන්නේ මෙහි දෙවන අදහසයි.

එනම් මෙලොව යහපත් ක්‍රියාවන්හි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් යා හැකි ලෝකයකි යන්න සි. මේ අදහස වෙදික ආරයයන් තුළ ඇතිවන්නට ඇත්තේ පරලොව පිළිබඳ හැඟීම ඔවුන් තුළ පහළ වන්නේ සාග් වේද යුගයේ අවසාන හාගයේ පමණ බව විවාරක මතයකි.¹ මෙහි දී ඔවුන්ගේ අවධානයට ලක්වී ඇති සාධකය වන්නේ පින්ෂ්ල විපාක හා ප්‍රතාරුත්පත්තිය සඳහන් තන්තු පායය² අන්තර්ගත වන සාග් වේදයේ දහ වන (10) මණ්ඩලය එහි සේසු කොටස වලට වඩා පසු කාලීන වශයෙන් පිළිගැනීම සි.³ ලෝකය පිළිබඳ ඉතාමත් ම ප්‍රාථමික වර්ගිකරණය විය යුත්තේ මෙලොව හා පරලොව වශයෙන් ද්විත්ව වන බව තවත් එක් විවාරක මතයකි.⁴ එහිදී පරලොව පිහිටියේ

- 1 සාග් වේද ප්‍රේඛය පි.24 - ගණපාල සේනාධිර - පෙරමුණුමුදුණුලය - 1954
2. සාග් 14.8. - සාග් වේද සංහිතා - හම්බාවාරයනුමා ඕංජ තගරය - 1940

සංග්‍රහිතව පිනාහි: සංයමීනෙශ්වා - පුරුණෙන පරමීට්‍රෝග්‍රැමන් හින්වා යාචදා ප්‍රතාරුත්වමේහි - සංග්‍රහිතව තන්වා දුප්පලා:

- 3 A. Vedic Reader for students "Introduction" - pxvi by Macdonell Englalnd - 1957 (oxford univesity press)
- 4 Eencyclopaedia of Buddhism P.421, vol.v "Heaven and Hell" by C.Witanachchi - Colombo 1992.